

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa W. D.
przeciwko P. Spółdzielni Pracy w P.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 5 maja 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód W. D. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 maja 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w N. z dnia 1 lutego 2013 r., którym ustalono, że uchwała walnego zgromadzenia pozwanej „P.” – Spółdzielni Pracy w P. z dnia 21 kwietnia 2012 r. o odmowie przyjęcia powoda na członka Spółdzielni jest nieważna oraz oddalono powództwo o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia o przyjęciu powoda w poczet członków.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powód oparł go na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., podnosząc, że wykładnia art. 200 § 5 Prawa spółdzielczego przyjęta w sprawie jest błędna, ponieważ naraża uprawnionego na pozbawienie ochrony sądowej jego praw, poprzez umożliwienie spółdzielni uchylecia się od wyrażonego w tym przepisie obowiązku przyjęcia uprawnionego w poczet członków.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego

wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Wywód przedstawiony przez skarżącego nie odpowiada powyższym wymaganiom. Przede wszystkim powód zaniechał sformułowania w sposób precyzyjny zagadnienia prawnego wynikającego ze wskazanego przepisu. Zagadnienie to powinno przybrać formę analogiczną do zagadnień przedstawianych Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji na mocy art. 390 § 1 k.p.c. (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, nie publ.). Brak przedstawienia tak skonkretyzowanego problemu do rozstrzygnięcia sprawia, że Sąd Najwyższy został pozbawiony możliwości jego oceny.

Przyczyna oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Nie odpowiada temu wymaganiu przedstawione przez skarżącego uzasadnienie powołanej przyczyny. Przede wszystkim należy podnieść, że uzasadnienie tymi samymi okolicznościami dwóch odrębnych przyczyn przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.) jest wadliwe.

Nie może bowiem zaistnieć sytuacja, w której ten sam problem stanowi tak skomplikowane zagadnienie natury prawnej, że konieczne staje się rozstrzygnięcie go przez Sąd Najwyższy i jednocześnie staje się przyczyną oczywistego naruszenia prawa, widocznego bez głębszego namysłu dla przeciętnego prawnika. Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08, nie publ.). Zwrócić ponadto należy uwagę, że art. 200 prawa spółdzielczego był już przedmiotem wykładni w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2014 r. III CSK 6/14 (nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. a *contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

[l.n]